

3 Νοεμβρίου, 1992

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 353/89 & 354/89).

5 Φορολογία — Φορολογία Εισοδήματος — Εκπτώσεις — Εκπτώσεις για στοιχεία Πάγιου Ενεργητικού για μείωση της αξίας και φθοράς ως εκ της χρήσεώς τους — Εύλογη απόφαση του διευθυντή ότι στο διάστημα 12 ετών η αξία του εξοπλισμού γραφείου αποσβέστηκε.

10 Φορολογία — Φορολογία Εισοδήματος — Εκπτώσεις — Εκπτώση για ζημιά λόγω της Τουρκικής Εισβολής — Δεν εκπίπτει ως ζημιά το συνολικό ύψος της αξίας της κατεχόμενης περιουσίας — Συνέπειες διαφορετικής τοποθέτησης.

15 Αντικείμενο των δύο προσφυγών του αιτητή ήταν ο καθορισμός του φόρου εισοδήματός του για τα φορολογικά έτη 1976-1983 και οι φορολογίες έκτακτης εισφοράς για τα τρίμηνα Ιανουάριος 1977 - Ιανουάριος 1978 και Ιανουάριος 1980 - Απρίλιος 1983.

20 Ο αιτητής πρόβαλε τρεις ισχυρισμούς προς ακύρωση των επίδικων αποφάσεων:

25 (α) Η απόφαση του Διευθυντή να θεωρήσει μέρος τραπεζικής κατάθεσης της συζύγου του ύψους £14,620 ως χρήματα που ανήκαν στον ίδιο, εδράζετο σε πλάνη περί τα πράγματα συνεπεία ελλείψεως επαρκούς ερεύνης.

(β) Ήταν εσφαλμένη η απόφαση να μην χορηγηθεί έκπτωση για τον εξοπλισμό του αρχιτεκτονικού του γραφείου στην

Αμμόχωστο.

(γ) Το ύψος της ζημίας που του παραχωρήθηκε λόγω της Τουρκικής Εισβολής ήταν πολύ μικρή σε σχέση με την ζημιά την οποία στην πραγματικότητα υπέστη. 5

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας τις προσφυγές, αποφάσισε ότι:

(1) Η απόφαση του διευθυντή αναφορικά με τις καταθέσεις της συζύγου ήταν εύλογη ενόψει του ότι το ύψος των μισθών της δεν μπορούσε να δικαιολογήσει την εξοικονόμηση του μεγάλου αυτού ποσού. 10

(2) Η έκπτωση ευλόγου ποσού για τη μείωση αξίας και φθοράς, που υφίστανται τα στοιχεία πάγιου ενεργητικού ως εκ της χρήσεώς των, χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 12(2) (α) των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων. Η θέση του αιτητή ότι ανακαίνισε πλήρως, μόλις πριν το 1974, το γραφείο του εύλογα δεν έγινε αποδεκτή από το διευθυντή γιατί στις φορολογικές δηλώσεις του για τα προηγούμενα αυτά χρόνια δεν αναφέρθηκε ποτέ σε αυτές, αλλά μήτε και έδωσε οποιοσδήποτε λεπτομέρειες που αφορούν στην ανακαίνιση του εξοπλισμού του γραφείου του. 15
20
25

(3) Όπως έχει καθιερώσει η νομολογία μας η επίδραση της Τούρκικης εισβολής σε κατεχόμενες περιουσίες δεν απολήγει στην καθ' ολοκληρία απάλειψή τους για το σκοπό καθορισμού της ζημίας που υπέστη ο ιδιοκτήτης. Και αυτό γιατί παραμένει ο εγγεγραμμένος νόμιμος ιδιοκτήτης. Διαφορετική δε τοποθέτηση θα σήμαινε αποδοχή και νομιμοποίηση της κατάληψης εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας από τα Τούρκικα στρατεύματα. 30

Οι προσφυγές απορρίπτονται με έξοδα. 35

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

Παυλίδης ν. Δημοκρατίας (1980) 3 Α.Α.Δ. 345. 40

Δημοκρατία ν. Matossian (1992) 3 Α.Α.Δ. 399.

Προσφυγές.

5 Προσφυγές με τις οποίες ο αιτητής προσβάλλει τον καθορισμό του φόρου εισοδήματός του για τα φορολογικά έτη 1976-1983 και τις φορολογίες έκτακτης εισφοράς για τα τρίμηνα: Ιανουάριος 1977 - Ιανουάριος 1978 και Ιανουάριος 1980 - Απρίλιος 1983.

10 Α. Μαρκίδης, για τον αιτητή.

Γ. Λαζάρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

15

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι δυο προσφυγές συνεκδικάστηκαν γιατί το νομικό και πραγματικό τους υπόβαθρο είναι ταυτόσημο. Ο αιτητής, που κατάγεται από την Αμμόχωστο άνοιξε το 1962 σε 20 αυτή την πόλη το αρχιτεκτονικό του γραφείο. Ήταν επίσης ιδιοκτήτης μιας αποθήκης 72 τ.μ.. Το 1972 συνήψε συνεταιρισμό με την επωνυμία Ντίνος Π. Γιωργαλλίδης & Σία, στον οποίο μετείχε με το 1/2 μερίδιο. Στην προσφυγή 354/89 προσβάλλει τον καθορισμό του φόρου εισοδήματός 25 του, για τα φορολογικά έτη 1976-1983, ενώ η 353/89 στρέφεται εναντίον των φορολογιών έκτακτης εισφοράς για τα τρίμηνα: Ιανουάριος 1977 - Ιανουάριος 1978 και Ιανουάριος 1980 - Απρίλιος 1983.

30 Είναι παραδεκτό γεγονός πως τα εισοδήματα του αιτητή προήρχοντο αποκλειστικά από το επάγγελμά του ως πολιτικός μηχανικός. Υπήρξε διαφωνία μεταξύ των λογιστών του και του διευθυντή φόρου εισοδήματος αναφορικά με το φορολογητέο του εισόδημα σύμφωνα με 35 τις δηλώσεις που υπέβαλε ο ίδιος και γι' αυτό ο διευθυντής ζήτησε πρόσθετα στοιχεία, τα οποία και του δόθηκαν. Μεταξύ των στοιχείων αυτών, που θα βοηθούσαν το διευθυντή να αποφασίσει πάνω στις φορολογικές δηλώσεις του αιτητή, περιλαμβάνονταν και 40 τα εξής:

(α) κατάσταση κεφαλαίου της συζύγου του κατά την

31.12.83, και (β) κατάσταση λογαριασμών της συζύγου του με την τράπεζα Μπάρκλεϋς από 13.5.74 - 11.11.82. Δεν παραθέτω όλα τα στοιχεία γιατί μόνο τα δύο αυτά άπτονται των επιδίκων ζητημάτων στις υπό εκδίκαση προσφυγές. Μετά την υποβολή των στοιχείων ακολούθησε σειρά συναντήσεων μεταξύ του αιτητή και των λογιστών του αφενός και του λειτουργού του γραφείου φόρου εισοδήματος που χειριζόταν την υπόθεση αφετέρου, για να διευθετηθεί η εκκρεμότητα του καθορισμού του φορολογητέου εισοδήματος του αιτητή. Δεν επήλθε όμως οποιαδήποτε συμφωνία και έτσι ο διευθυντής προχώρησε στην επιβολή των προσβαλλόμενων φόρων εμμένοντας στη δική του θέση. Ακολούθησαν οι νενομισμένες ενστάσεις, τις οποίες όμως ο διευθυντής απέρριψε, ενεργώντας σύμφωνα με το άρθρο 20(5) των περί Φόρου του Εισοδήματος Νόμων 1961-1989.

Τρία είναι τα σημεία πάνω στα οποία επήλθε διαφωνία μεταξύ του αιτητή και του διευθυντή, τα οποία υπήρξαν και το αντικείμενο συζήτησης των κρινομένων προσφυγών. Ισχυρίζεται ο αιτητής πως η απόφαση του διευθυντή να θεωρήσει μέρος τραπεζικής κατάθεσης, ύψους £14,620, στο όνομα της συζύγου του, ως χρήματα που ανήκουν στον ίδιο, εδράζεται σε πλάνη περί τα πράγματα, συνέπεια ελλείψεως επαρκούς ερεύνης. Υποστηρίζει επίσης πως είναι εσφαλμένη η άρνηση των φορολογικών αρχών της διοίκησης να του χορηγήσει έκπτωση για τον εξοπλισμό του αρχιτεκτονικού του γραφείου στην Αμμόχωστο. Τέλος εισηγείται ότι το ύψος της ζημιάς που του παραχωρήθηκε αναφορικά με τον συνεταιρισμό, ως εκ της επελθούσης Τουρκικής εισβολής, είναι πολύ μικρότερη από αυτή που στην πραγματικότητα υπέστη.

Καταπιάνομαι με το πρώτο σημείο. Το συνολικό ποσό που ήταν κατατεθειμένο στο όνομα της συζύγου του ήταν £20,500. Ο διευθυντής όμως αποφάσισε πως αυτό το ποσό £14,620 ανήκε στην πραγματικότητα στον ίδιο τον αιτητή. Για το αμφισβητούμενο αυτό γεγονός, αλλά και για τα υπόλοιπα δύο, προσκομίστηκε μαρτυρικό υλικό υπό την μορφή ενόρκων δηλώσεων. Αντεξετάστηκε επίσης από το δικηγόρο του αιτητή ο λειτουργός που χειρίστηκε το φορολογικό φάκελο του αιτητή. Τα επιχειρήματα στα

5 οποία ο διευθυντής στηρίζει την άποψη πάνω σε αυτό το ζήτημα εμφανίζονται πολύ πειστικά. Το ποσό των £20,500 κατατέθηκε στο όνομα της συζύγου του αιτητή μεταξύ Μαΐου 1982 - Νοεμβρίου 1982. Από τις φορολογικές δηλώσεις της ίδιας της συζύγου του εφάνη πως δεν είχε 5 τέτοια εισοδηματική ικανότητα για να εξοικονομήσει τέτοιο ποσό, εφόσον ολόκληρο το εισόδημα από τους μισθούς της το 1982 ήταν μόνο £2,570. Επί του προκειμένου προβλήθηκε ο ισχυρισμός πως τα χρήματα 10 συσσωρεύτηκαν από τους μισθούς των προηγούμενων χρόνων, πριν δηλαδή το 1982, και φυλάγονταν σε μετρητά στο σπίτι. Από έλεγχο όμως του σχετικού λογαριασμού της στην τράπεζα Μπάρκλεϋς διαπιστώθηκε πως, όχι 15 μόνο οι καταθέσεις έγιναν σε επιταγές αλλά και πως το ύψος των μισθών της στα προηγούμενα χρόνια δεν μπορούσε να δικαιολογήσει την εξοικονόμηση του μεγάλου αυτού ποσού. Μολονότι ο αιτητής νυμφεύθηκε τη σύζυγό του στις 30 Ιουλίου 1983, είναι παραδεκτό 20 πολύ καιρό προηγουμένως.

Αναφορικά με τη χορήγηση εκπτώσεως για τον εξοπλισμό του αρχιτεκτονικού γραφείου του αιτητή, ο 25 διευθυντής, εύλογα θεώρησε πως, εφόσον το αρχιτεκτονικό γραφείο ιδρύθηκε το 1962 μέχρι το 1974, που εγκαταλείφθηκε η πόλη της Αμμοχώστου, η αξία του είχε εξολοκλήρου αποσβεσθεί. Είναι ο ισχυρισμός του αιτητή πως ο εξοπλισμός του γραφείου το 1972 δεν ήταν 30 αυτός που αποκτήθηκε το 1962 γιατί είχε ανακαινισθεί πρόσφατα πριν το τελευταίο έτος.

Η έκπτωση ευλόγου ποσού για τη μείωση αξίας και φθοράς, που υφίστανται τα στοιχεία πάγιου ενεργητικού 35 ως εκ της χρήσεώς των, χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12(2)(α) των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων. Η θέση του αιτητή ότι ανακαίνισε πλήρως, μόλις πριν το 1974, το γραφείο του εύλογα δεν 40 έγινε αποδεκτή από το διευθυντή γιατί στις φορολογικές δηλώσεις του για τα προηγούμενα αυτά χρόνια δεν αναφέρθηκε ποτέ σε αυτές, αλλά μήτε και έδωσε οποιεσδήποτε λεπτομέρειες που αφορούν στην ανακαίνιση του εξοπλισμού του γραφείου του.

Τέλος, και αναφορικά με την έκπτωση της ζημιάς που υπέστη ο αιτητής λόγω της τουρκικής εισβολής, ο διευθυντής δέχτηκε το ποσό των £10,000 που αντιπροσωπεύει το 1/2 μερίδιό του στο συνεταιρισμό, καθώς και ένα ποσοστό επί της αξίας της ιδιόκτητης αποθήκης και για τα έπιπλα και σκεύη του γραφείου του, τα τελευταία σύμφωνα με τις δηλώσεις του ίδιου. Ο διευθυντής δεν δέχτηκε τις δηλώσεις για το ύψος αυτής της ζημιάς γιατί, και όπως ο ίδιος τις υπέβαλε στο ΚΕΒΕ, ήσαν διαφορετικές μεταξύ τους. Στην μια περίπτωση τις ανέβασε στις £30,000 σε άλλη £48,000 και μια τρίτη σε £57,000. 5 10

Όπως έχει καθιερώσει η νομολογία μας η επίδραση της Τούρκικης εισβολής σε κατεχόμενες περιουσίες δεν απολήγει στην καθ' ολοκληρία απάλειψή τους για το σκοπό καθορισμού της ζημιάς που υπέστη ο ιδιοκτήτης. Και αυτό γιατί παραμένει ο εγγεγραμμένος νόμιμος ιδιοκτήτης. Διαφορετική δε τοποθέτηση θα σήμαινε αποδοχή και νομιμοποίηση της κατάλειψης εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας από τα Τουρκικά στρατεύματα (Βλέπε *Γεω. Πανλίδης ν. Δημοκρατίας* (1980) 3 Α.Α.Δ. 345 και τις προηγούμενες αποφάσεις που αναφέρονται σε αυτήν, καθώς και την πιο πρόσφατη *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Χακόπ Ματοσιάν* (1992) 3 Α.Α.Δ. 399). 15 20 25

Έχω την άποψη πως ο διευθυντής ενήργησε μέσα στα πλαίσια του νόμου και οι προσβαλλόμενες αποφάσεις του ήσαν εύλογα επιτρεπτές. Οι προσφυγές απορρίπτονται με έξοδα εις βάρος του αιτητή τα οποία θα υπολογίσει ο πρωτοκολλητής από κατάλογο που θα του παρουσιαστεί σε 15 ημέρες από σήμερα. 30

Οι προσφυγές απορρίπτονται με έξοδα. 35